

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. augusztus 31.
(OR. en)

11385/21

JAI 932
RELEX 720
MIGR 165
COASI 123

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	11374/3/21 REV 3
Tárgy:	Nyilatkozat az afganisztáni helyzetről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az afganisztáni helyzetről szóló nyilatkozatot, amelyről a Tanács (Bel- és Igazságügy) a 2021. augusztus 31-én tartott ülésén megállapodott.

NYILATKOZAT AZ AFGANISZTÁNI HELYZETRŐL

1. Az uniós tagállamok belügyminiszterei a mai napon rendkívüli tanácsi ülés keretében vitatták meg az afganisztáni fejleményeket, és áttekintették, hogy azok milyen hatást gyakorolhatnak a nemzetközi védelemre, a migrációra és a biztonságra. A helyzet súlyos, és folyamatosan változik, ezért az EU-nak és a nemzetközi közösségnek határozott és összehangolt választ kell adnia minden vetület tekintetében.
2. Polgáraink, valamint – lehetőség szerint – az EU-val és annak tagállamaival együttműködő afgán állampolgárok és családtagjaik evakuálása prioritást jelentő művelet, amelyet ezek után is folytatni fogunk. Ezzel összefüggésben intenzíven dolgozunk azon, hogy célzott, egyedi megoldásokat alakítsunk ki a még Afganisztánban tartózkodó, veszélyben lévő személyek számára.
3. Azonnali prioritásként az EU továbbra is együttműködik a nemzetközi partnerekkel, különösen az ENSZ-szel és annak ügynökségeivel a régió stabilizálása, valamint annak érdekében, hogy a humanitárius segítség úgy Afganisztánban, mint a szomszédos országokban eljusson a kiszolgáltatott helyzetben lévő lakossághoz, mindenekelőtt a nőkhöz és gyermekekhez. Az EU és tagállamai e célból növelni fogják az érintett nemzetközi szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatást.
4. Az EU együttműködik majd a nagyszámú migránst és menekültet befogadó harmadik országokkal – különösen a szomszédos és a tranzitországokkal –, és fokozza a részükre nyújtott támogatását, hogy ezzel is megerősítse kapacitásaikat annak érdekében, hogy védelmet tudjanak kínálni, méltóságteljes és biztonságos befogadási körülményeket tudjanak teremteni, és fenntartható megélhetést tudjanak biztosítani a menekültek és a befogadó közösségek számára. Az EU emellett annak érdekében is együtt fog működni ezekkel az országokkal, hogy meg lehessen előzni a régióból érkező illegális migrációt, meg lehessen erősíteni a határigazgatási kapacitást, és meg lehessen akadályozni a migránsok csempészését és az emberkereskedelmet. E célból az uniós ügynökségeknek maradéktalanul gyakorolniuk kell megbízatásaikat. Ezen belül is az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalnak fokoznia kell azokat a külső műveleteit, amelyek a menekültügy terén való kapacitásépítésre irányulnak. Ezenfelül a globális erőfeszítések részeként önkéntes alapú áttelepítés formájában is lehetne támogatást nyújtani, előnyben részesítve a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket, így például a nőket és a gyermekeket.

5. Kiemelten kell kezelni és e nyilatkozat fényében, illetve a megváltozott körülmények nyomán felül kell vizsgálni az Afganisztánra vonatkozó cselekvési tervet, és azt működőképesebbé kell tenni. Az „Európa együtt” megközelítés keretében együtt kell működni az Afganisztánnal szomszédos országokkal annak érdekében, hogy a régióban kezelni lehessen lakóhelyelhagyás hatásait. A Tanács sürgeti a Bizottságot, hogy mérjen fel minden lehetőséget arra vonatkozóan, hogy miként lehetne biztosítani a szükséges pénzügyi támogatást a többéves pénzügyi keretben, különösen az NDICI¹, valamint a menekültügyi, határigazgatási és migrációs eszközök keretében.
6. Az EU és tagállamai elkötelezettek amellett, hogy a levont tanulságok alapján, összehangolt és rendezett válaszingykedések kidolgozása révén közös fellépéssel megakadályozzák a korábban tapasztalt ellenőrizetlen, nagymértékű illegális migrációs hullámok újbóli kialakulását. Kerülni kell az illegális migrációt ösztönző intézkedéseket. Az Uniónak emellett fokoznia kell az Afganisztán közvetlen szomszédságában fekvő országoknak nyújtott támogatást, biztosítva ezzel, hogy az arra rászorulóknak elsősorban a régió belül részesüljenek megfelelő védelemben. Az egységes és összehangolt külső, illetve belső kommunikáció egyaránt kulcsfontosságú. Célzott tájékoztató kampányokat kell indítani az embercsempészek által többek között online terjesztett azon narratívákkal szemben, amelyek arra buzdítják az embereket, hogy veszélyes és illegális utazásra vállalkozva Európába induljanak.
7. Az EU és tagállamai minden tőlük telhetőt megtesznek majd azért, hogy az afganisztáni helyzet ne vezessen az uniós polgárokat érintő újabb biztonsági fenyegetések kialakulásához. Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a tálib rezsim az összes kapcsolatot megszakítsa a nemzetközi terrorizmussal, illetve minden ilyen vonatkozású gyakorlatával felhagyjon, és Afganisztán ne váljon ismét terroristák és szervezett bűnözői csoportok menedékhelyévé. Az EU a rendelkezésére álló összes eszközt igénybe véve szigorúan figyelemmel fogja kísérni a térségben zajló azon fejleményeket, amelyek hatással lehetnek az Unió biztonságára, és ezekre reagálni is fog, különösen ami a szervezett bűnözést és a terrorizmust, többek között annak finanszírozását illeti. Az Europol elemzést fog készíteni az afganisztáni helyzettel összefüggő bűnügyi kockázatokról. Kiemelten fontos a nemzeti hatáskörökkel összhangban megosztani az információkat és a hírszerzési információkat, harmadik országokkal is, továbbá rendszeresen megosztani a fenyegetésértékeléseket. Továbbra is elengedhetetlen, hogy az Afganisztánból evakuált személyek biztonsági ellenőrzésére kellő időben sor kerüljön.

¹ NDICI: Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz.

8. Az EU és tagállamai – a Frontex támogatásával – továbbra is elkötelezettek az EU külső határainak hatékony védelme és az engedély nélküli beutazások megakadályozása, továbbá a leginkább érintett tagállamoknak való segítségnyújtás mellett. El kell végezni a megfelelő biztonsági ellenőrzéseket – többek között a releváns uniós adatbázisok teljes körű igénybevételeivel –, csakúgy, mint az Eurodacban való regisztrációt. Mindemellett a migrációval kapcsolatos külső együttműködésre vonatkozó átfogó megközelítésünk részeként – amennyiben a jogi követelmények teljesülnek – az EU és bizonyos tranzitországok közötti visszafogadási megállapodásokba a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó záradékokat kell beilleszteni.

A Tanács tisztában van azzal, hogy az uniós joggal és nemzetközi kötelezettségeinkkel összhangban támogatnunk kell, illetve megfelelő védelemben kell részesítenünk az arra rászorulókat, valamint hogy az afgán menedékkérők befogadása és ügyük elbírálása területén jobban össze kell hangolni a különböző tagállami gyakorlatokat.

9. A Tanács szorosan figyelemmel fogja kísérni a nemzetközi védelem, a migráció és a biztonság területét érintő fejleményeket. Többek között új eszközök kidolgozásával reagálni fog azokra a próbálkozásokra, amelyek arra irányulnak, hogy politikai célokra, illetve egyéb hibrid fenyegetések szándékával használják az illegális migrációt. A Tanács ezenfelül szigorúan nyomon fogja követni a fent említett intézkedések végrehajtását, és gondoskodni fog a rendszeres helyzetfelmérésről, hogy a már meglévő eszközökre építve tovább javítsa az EU válságkezelési kapacitását. Elengedhetetlen a koordináció a helyzet valamennyi (azaz humanitárius, fejlesztési, nemzetközi védelmi, migrációs, biztonsági és külpolitikai) dimenziója között.